

JAK SE ŽILO PŘED STO LETY

KOTULOVA DŘEVĚNKA v Havířově ožila dobovým stylem života. Až do pátku sem mohou přicházet hlavně rodiny s dětmi a podívat se, jak vypadal běžný život na vesnici bez současných technických vymožeností. (her) Foto: Deník/Vojtěch Herman

více na straně 3

Na prohlídce učí návštěvníky dřevěnky starým dovednostem

V rámci akce Oživená dřevěnka si mohou lidé v Kotulově dřevěnce v Havířově vyzkoušet, jak se žilo obyvatelům Těšínska na přelomu 19. a 20. století. Zájemci si mohou v roubence v Havířově podojit atrapu kozy, vyprat prádlo na valše nebo si vyrobit koženou klíčenku.

VOJTĚCH HERMAN

Havířov – Kotulova dřevěnka je většinou obyvatel Havířova dobře známá, tentokrát si však Muzeum Těšínska připravilo interaktivní prohlídku určenou zejména rodinám s dětmi. „Děti i jejich rodiče si mohou vyzkoušet činnosti, které už dnes nejsou běžné a znají je spíše z vyprávění,“ řekla průvodkyně Tereza Chowaniecová.

Jako první si návštěvníci zkouší trhání vlny, tedy rozdělení na menší části, aby se s vlnou lépe pracovalo. Tato práce nebyla náročná, a proto ji v minulosti často vykonávaly děti. Poté se přes spřádání textilního vlákna přesouváme do přístavku, tedy přistavěné části, kde se

PRANÍ bývalo kdysi domácí prací, která zabrala zpravidla celý den, vaření muselo jít stranou. Foto: Deník/Vojtěch Herman

chovala menší hospodářská zvířata, například slepice či husy. K vidění jsou zde i staré sánky. „Přestože kdysi musely i děti hodně pracovat a pomáhat rodičům, vždy si našly čas na zábavu a hraní,“ dodala Chowaniecová.

Čas proměnil nejen domácí práce, ale i dětské hry. Jednou z těch, které dnes téměř vymizely, jsou kuličky. Ve stodole si je mohou děti zahrát a vyzkoušet, jak by obstály v partě ještě před pár desítkami let. Vedle stodoly

stojí chlívěk, kde se tradičně chovala větší hospodářská zvířata, například kozy. Její atrapu si mohou návštěvníci podojit. „Živá koza by nám asi nevydržela celodenní dojení, tak máme alespoň atrapu,“ řekla s úsměvem Chowaniecová.

Raritami zdejšího regionu jsou malé větrné mlýnky, kterých dnes zůstalo jen několik kusů. Jeden z nich stojí i na zahradě před dřevěnkou. „Zdejší obyvatelé nebyli typičtí zemědělci, ale takzvaní

kovozemědělci. Chodili do práce v průmyslových podnicích a doma se věnovali drobnějšímu hospodaření,“ vysvětlil průvodce Lukáš Kapka. Zatímco dnes člověk koupí mouku během pár minut v obchodě, dříve tomu tak nebylo a lidé si ji museli často opatřit sami.

Stejně samozřejmě je dnes i automatická pračka. Chowaniecová s kusem tradičního mýdla Jelen ale připomíná, že praní na valše bývalo prací na celý den. „Když šly ženy prát, neměly čas na vaření a rodina se musela spokojit se zbytky, z čehož muži samozřejmě nebyli nadšení,“ popsala.

Po praní a věšení prádla následuje výroba kožené klíčenky s vyobrazeným hvězdнатcem zubatým, na Těšínsku známým jako těšíňanka. „Podle legendy se rostlina dostala do regionu se švédským vojskem během třicetileté války,“ přiblížil Kapka. Podle pověsti vyrostla těšíňanka na hrobě švédského vojáka, do něhož se zamilovala místní dívka a na jeho hrob vysypala hlínu z jeho domoviny.